

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Västpapua – långvarig ockupation

Västra delen av Nya Guinea förblev holländsk koloni fram till 1962. Då kom Nederländerna och Indonesien fram till att området skulle stå under FN-förvaltning under sex år, varefter en folkomröstning skulle hållas om områdets status. Indonesien tog snart kontroll över området och Rörelsen för ett fritt Papua (OPM) bildades 1965 för att protestera mot anspråket på området. I en "omröstning" 1969 deltog 1.026 av indoneserna utvalda papuaner, som under vapenhot röstade för integration med Indonesien. FN godkände denna registrerade "omröstning". Därför är Västpapua internationellt erkänt som indonesiskt territorium, något som säkert är en av anledningarna till att den internationella solidaritetsrörelsen för Västpapua aldrig har varit lika stark som för Östtimor under 1990-talet. Annars är likheterna vad gäller övergrepp mot de mänskliga rättigheterna stora.

Tortyrvideo

Otaliga övergrepp har sedan 1960-talet begåtts av Indonesiens militär i Västpapua, men det blir nästan aldrig en världsnöhet. Förklaringen är att landet är stängt för oberoende journalister och observatörer, som inte får besöka det officiellt. Men för ungefär en månad sedan kom det plötsligt ut en nyhet internationellt från Västpapua. Anledningen var att någon på internet hade lagt ut en kort video i vilken indonesisk militär utför tortyr av papuaner under förhör.

De soldater, som förhörde papuanska fångar, slog, trampade och även brände könsorganen samt hotade att döda fångarna. Efter två dagar hade videon tagits bort

från Youtube. Det sägs också att hemsidorna för några internationella NGO, såsom Amnesty International och Survival International, var mystiskt blockerade. Trots att videofilmen så snabbt hade tagits ner från Youtube, hade den redan hunnit spridas. Du kan fortfarande se ett reportage och avsnitt på <http://www.youtube.com/watch?v=wxHTpQho5es&feature=related> respektive <http://slackbastard.anarchobase.com/?p=21521> och <http://www.singsupplies.com/showthread.php?p=591023>.

Det är värt att notera att Indonesien inte har ratificerat "Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning" (CAT).

Nya dokument om övergrepp

Nyligen har den amerikanske journalisten Allan Nairn publicerat hemliga dokument om de indonesiska specialstyrkornas Kopassus pågående aktiviteter i Västpapua. Dokumenten offentliggjordes inför att USA:s president Barack Obamas i början av november gjorde sitt första statsbesök i Indonesien, där han levde som barn i fyra år. Efter 12 års bannlysning får Kopassus, som är ökända för sina brott mot mänskliga rättigheter, åter amerikansk utbildning.

Och samtidigt som Obama talade om mänskliga rättigheter, visar de publicerade dokumenten att Kopassus inriktar sig mot kyrkor och civila. På Kopassus lista över fiender står en baptistpastor i Västpapua högst upp.

När USA återupptog hjälpen till Kopassus i juli var kamp mot terrorism motiveringen, men dokumenten visar att Kopassus faktiskt systematiskt har civila som måltavlor. En detaljrik, hemlig 25-sidig rapport av en Kopassus-enhet i Kotaraja i Västpapua anger obehövade civila som dess främsta "fiende". De kallas för "separatistisk politisk rörelse", dokumentet räknar upp de som sägs vara dess 15 främsta ledare och diskuterar "fiendens stridsordning". Alla uppräknade är civila, det börjar med ordföranden för baptistsynoden i Västpapua, Socrates Sofyan Yoman. Nummer två på listan är Markus Haluk, ledare för Association of Indonesian Middle Mountains Students (AMPTI) och en frispråkig kritiker av säkerhetsstyrkorna och den amerikanska gruvjätten Freeport McMoRan. De andra är evangeliska pastorer, aktivister, traditionella ledare, lagstiftare, studenter och intellektuella liksom lokala ledare och ledaren för Västpapas muslimska ungdomsorganisation.

Det hemliga Kopassus-dokumentet anger att i dess område bor 400.000 personer och att dess civila, som de betraktar som politiska är "mycket farligare än" någon beväpnad opposition eftersom de beväpnade grupperna "knappast gör något", men de civila - med folkligt stöd - har "nått världen utanför" med sin "besatthet" av "merdeka" (självständighet/ frihet) och envisas med att "sprida frågan om allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna i Papua", det vill säga "mord och bortföranden som utförs av säkerhetsstyrkorna".

När vi når honom för en kommentar, skrattar pastor Socrates Sofyan Yoman, när han får höra att han står överst på Kopassus lista. Han säger att kyrkorna är mål för TNI/Kopassus, därför att "vi inte kan ha överseende med tortyr, kidnappningar och dödande". Och att han har fått anonyma dödshot hela tiden, överallt, men att han som kyrkoledare måste stå ut med det. Det verkliga problemet drabbar Papuas fattiga, som "dagligen lever i nöd och rädsla".

Markus Haluk sade att han ständigt följs till fots och av motorcyklar, har varit målet för uppenbara försök att döda honom och får så många SMS med dödshot att han har svårt att hinna med att arkivera dem av historiska och säkerhetsskäl. Ett hot, skrivet flera månader efter att hans namn dök upp som ett mål på Kopassus lista, lovade att halshugga honom och begrava huvudet på 200 meters djup, medan ett annat föreställde sig hans huvud som en saftig frukt att ätas och sväljas av säkerhetsstyrkorna. Men som en känd person i Papua åtnjuter Haluk, tror han, en sorts skydd eftersom, när han arresterats av säkerhetsstyrkor, så har det utlöst gatukravaller. Papuaner i byarna, sade han, har inga sådana fördelar. För dem gäller att när de blir mål för Kopassus "kan de dödas. Finns det en rapport om dig, så kan du dö." Också de andra på listan har liknande erfarenheter.

Marginaliserad inhemsk befolkning

Ytterligare en aspekt av det indonesiska styret är att den inhemska befolkningen känner sig marginaliserad av

politiska, ekonomiska och demografiska skäl. Västpapua, som är lika stort som Sverige, har av den indonesiska regeringen administrativt i samband med den så kallade *Autonomi Khusus* (speciell autonomi) eller i förkortning "Otsus" delats upp i två provinser, Papua Barat (Västpapua) och Papua med huvudorterna Manokwari respektive Jayapura. En annan beteckning för Jayapura är Port Numbay, som staden populärt kallas av befolkningen.

Papua Barats landareal är 97.024 km² och Papuas 309.024 km². Det finns rykten om att landet ska delas upp igen i en eller två provinser till, men ännu vet ingen när det sker.

Trots att Otsus innebär att en papuan är guvernör och att de enorma naturtillgångarna exploateras i full fart, får inte papuanerna någon nytta av intäkterna från dem för att förbättra sina levnadsvillkor utan de blir fattigare och marginaliserar i sitt land. En annan allmän uppfattning bland papuaner angående den speciella autonomi är att den bara splittrar befolkningen. Den är lik den urgamla kolonialpolitiken "söndra och härska".

På grund av de nämnda orsakerna demonstrerar folk mot Otsus, till exempel var det den 18 juni 2010 en stor demonstration med tiotusentals deltagare framför det lokala parlamentets (DPR) byggnad i Jayapura mot den speciella autonomi och för Västpapas självständighet.

Folkräkning

I år ägde en folkräkning rum i Indonesien inklusive Västpapua. Resultatet, som publicerades av Indonesiens statistiska byrå (BPS), visar att det i provinsen Papua Barat finns 760.855 invånare varav 402.587 män och 358.268 kvinnor. Provinsen Papua har 2.851.999 invånare, 1.510.285 män och 1.341.714 kvinnor.

Eftersom folkräkningen inte specificerar etnisk tillhörighet, är det svårt att få en klar bild av hur många papuaner det finns i Västpapua nu. Statistiken visar bara att befolkningstillväxten i Papua Barat från 2000 till 2010 var 3,46% medan genomsnittet i Indonesien var 1,47%. Indonesiens regering har uppmuntrat indoneser i tätbefolkade områden som Java och Madura att flytta till andra öar, där det finns mer plats, framför allt Västpapua. Enligt *Inside Indonesia*, nummer 97, hade 1980 90.000 människor transmigrerat till Västpapua, medan det totala antalet 1990 uppgick till 260.000.

I en folkräkning år 2000 anger BPS andelen transmigranter i Västpapua till 32% (708.425 personer) och andelen papuaner till 68% (1.505.405 personer). Dessa siffror har av olika skäl ifrågasatts, särskilt som provinsens administration angav 48% (1.145.965) icke-papuaner och 52% (1.241.462) papuaner. I vart fall så minskar papuanernas andel av befolkningen.

Slutligen kan tilläggas att 2010-års folkräkning enligt Indonesiens statistiska myndigheter visar att Västpapua är den fattigaste regionen i hela Indonesien.

Hendrik Amahorseja, Gabriel Jonsson och Tommy Pollák